

ДОКТРИНАЛЬНО-НОРМАТИВНІ ПОПЕРЕДНИКИ ЗАГАЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ*

Декларація міжнародних прав людини**

(Андрій Мандельштам, Париж – Нью-Йорк, 1928–1929 рр.)

Інститут міжнародного права

Зважаючи на те, що:

- правова свідомість цивілізованої спільноти вимагає визнання за особою прав, втрачених унаслідок різних посягань з боку держави;
- визнання прав, закріплених у численних конституціях, а особливо в американській і французькій, має стосуватися не лише громадян, а й усіх людей;
- XIV поправкою до Конституції США встановлено, що ‘жоден штат не може без законної процедури позбавити когось, хто підлягає його юрисдикції, рівної охорони законом’;
- Верховний Суд США одноголосно вирішив, що зазначена поправка застосовується у межах юрисдикції США ‘до кожної особи незалежно від раси, кольору шкіри чи національності і що застосування законів, однакових для всіх, є гарантією рівного захисту’;
- важливо поширити в усьому світі міжнародне визнання прав людини.

Проголошує:

Стаття 1

Обов’язком кожної Держави є визнання за будь-якою особою рівного права на життя, свободу і власність та надання усім, на своїй території, повного і цілковитого захисту цього права, незалежно від національності, статі, раси, мови чи релігії.

* Загальна декларація прав людини з’явилася, так би мовити, не на порожньому місці. Її підготовці та ухваленню Організацією Об’єднаних Націй у 1948 р. передували (як нещодавно з’ясовано Львівською лабораторією прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України) у 20–30-х роках минулого століття щонайменше три спроби спроектувати міжнародні документи аналогічного гатунку. За пропозицією цієї Лабораторії вперше в Україні друкуємо їх державною мовою.

** Переклад із фр. здійснено Н. Раданович за виданням: A Mandelstam, *Déclaration des droits internationaux de l’Homme. Annuaire de l’Institut de Droit International, Session de New York, II (1929) 298-300* <http://www.idi-iil.org/app/uploads/2017/06/1929_nyork_03_fr.pdf> accessed 10 October 2018.

Стаття 2

Обов'язком кожної Держави є визнання за будь-якою особою рівного права на вільне віровизнання та сповідання, як публічно, так і приватно, релігії, здійснення якого має бути сумісним із публічним порядком та моральними засадами суспільства.

Стаття 3

Обов'язком кожної Держави є визнання за будь-якою особою рівного права на вільне використання мови за власним вибором і навчання нею.

Стаття 4

Не повинно бути жодних причин, прямого чи опосередкованого характеру, для дискримінації за статтю, расою, мовою або релігією, що дозволяли б Державам відмовляти будь-якій особі в реалізації нею своїх національних приватних і публічних прав, особливо що стосується доступності державних освітніх установ та здійснення різних видів діяльності – економічної, професійної та виробничої.

Стаття 5

Проголошена рівність не має бути номінальною, а повинна забезпечуватися реально та ефективно. Така рівність виключає будь-яку пряму чи непряму дискримінацію.

Стаття 6

Жодна держава не може відступати від виконання її обов'язку гарантувати права, визначені у попередніх статтях, незалежно від статі, раси, мови чи релігії, за винятком випадків, передбачених національним законодавством.